

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom prihodnje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 5 kron, za Ogrsko 6 kron 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 7 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne št. se prodajajo po 12 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.



Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (insetov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 2.50 za 1/64 strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 43.

V Ptuj, v nedeljo dne 28. oktobra 1917

XVIII. letnik

## Na grobu.

Zdi se nam, da je letošnja jesen posebno žalostna in da bode mila naša zemljica bila mnogo več solz nego prejšnja leta... Pomislimo, za Božjo voljo pomislimo: četrtič v tej uravi, neskončni vojni prihajamo na pokopališča, da se spomnimo svojih ranjkih, svojih ljubljenih pokojnikov, ki jih ne moremo in ne smemo pozabiti. Četrtič v vojni prihajajo dnevi Vsehsvetih in Vseh vernih duš...

Vsako leto pride ta dan in odkar nam je zbudila božja roka razum, smo navajeni tega obiska pokojnikov, tega pohoda na tužni prostor pod cipresami, pod katerimi počivajo dolgi vrstah prijatelji in sovražniki, znani in sorodniki, tujci in ljudje našega srca... Vsako leto zopet se rosijo naše oči in vsako leto zopet moli krščanska duša svoj očenaš pod zelenem gričku, na katerem umirajo zadnje jesenske rožice... Nič novega ni na temu! Božanska volja nas je vstaričila, je zapovedala naše rojstvo in zapoveduje našo smrt! Danes jutri jaz, — rojstvo in smrt se nista spretenila, odkar je nastalo življenje iz neskončne teme pradavnih časov. Torej nič novega?

In vendar! Kot otroci smo hodili na pokopališča, kot možje hodimo in kot starčki vedemo hodili na pokopališča. Ali vedeli smo svojo pot, iskati nam ni bilo treba grobov, naših ljubljenih grobov... In zdaj? Zaman vprašuje nedolžna deca s svojimi solnčnimi očmi: kje počiva oče? Mati ne more decim odgovoriti, le njene solze ji odgovarjajo v neskončni bolesti. Kje počiva oče, kje sin, kje prijatelj, kje ljubček in znanec? Njegovе gomile ni na pokopališču, na njegov grob ne moremo cvetlice trovati in svečice prižgati... Brezobzirna, krvava ta vojna, to obilje zločinov naših sovražnikov zapričeto in nadaljevano gorje, ki tlači milijone nedolžnega ljudstva k tlam, — ugrabila je nam celo grobove naših ljubih... Iztrgala nam je iz srca zavest, da nas od naših pokojnikov loči par metrov črne zemlje, da zamoremo rože na tem ležišču mrtvih saditi in jih polivati s našimi zvestimi solzami...

Četrtič že čutimo bolest te grozovite podobe vojne; četrtič že išče nedolžna deca grobove svojih očetov... Pa letos je to posebno hudo! Kajti vedno, vedno iz novega nam govorili o miru, o zlatemu, krasnemu, željenemu miru. Mi smo ga sovražnikom poštno duše ponudili; ali oni nas niso slišali, oni ne poznajo človečanstva, oni so nesmeli v grozovitem prelivanju tople človeške krvi. Mi pa hodimo zopet na pokopališča in iščemo grobove svojih ljubljenecov, in najdemo teh grobov...

Grozovita usoda! Pa kaj bi ugibali, kaj bi tožili! Tako je, kakor da bi smrt v tej silikanski, blazni vojni polagoma izgubila vse svoje strahote. Milijoni vojakov ji gledajo s smugom in s smehljajem v oči, — ti smrt, ki si, kdo bi se pred teboj skrival? Strah pred smrtjo je izginil in zato se spominjamo ponosom na vse tiste, ki so prelili svojo kado kri za domovino!

V tem znamenju stopamo letos na pokopališča. Ne najdemo grobov za domovino padlih naših ljubih, — ali to vemo, da bode iz teh grobov vzkliła zarja pomladanske, boljše bodočnosti za nas in naše potomce. Grob domovine je simbol bodočne sreče! Ne jokajmo, marveč častimo svoje junake!

## Svetovna vojska.

Avstrijsko uradno poročilo od četrta.

K.-B. Dunaj, 18. oktobra. Uradno se danes razglašča:

Razvno uspešnih podjetij napadalnih čet v vzhodni Galiciji nikjer nobeni posebni dogodki.

Šef generalštaba.

Nemški plen na otoku Oesel: 10.000 vjetih in 50 topov.

Nemško uradno poročilo od četrta.

K.-B. Berlin, 18. oktobra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. V Flandriji močni artiljerijski boj in zavrženi sunki sovražnih proizvedovalnih oddelkov. Na severno-vzhodni fronti od Verduna udarili so v hrabrem sunku nemški oddelki proti visočini 344 v francoske jarke, uničili pet velikih bivališč in vjeli posadko, v kolikor ni padla v bližinskem boju. Zvečer je napravil sovražnik dva protinapada in je bil vedno nazaj vržen. — Včeraj smo sestrelili 13 sovražnih letal. V odgovor na neki napad na Frankfurt a. M. obmetali smo včeraj z bombami mesto Nancy.

Vzhodno bojišče. Prešetje na Oeselu napravljenega plena je imelo doslej sledeči uspeh: 10.000 mož vjetih od dveh ruskih divizij — na Moon je le nekaj sto mož pobegnilo — 50 kanonov, med njimi nekaj nepoškodovanih težkih obrežnih in nekaj poljskih baterij, veliko število orožja in mnogo drugega vojnega orožja. Deli naših pomorskih bojnih sil vdrla so skozi minski okoliš Rigaškega morskoga zaliva do južnega izhoda velikega Moonsunda, kamor je zbežalo po kratkem boju okoli 20 ruskih vojnih ladij. Ruske baterije pri Woin na Moonu in pri Waarden u na estlandskem obrežju bile so k molku prisiljene. Drugi naši mornariški deli ležijo v vzhodnem delu Kassar-Wieka in zapirajo prevoz proti zapadu.

Prvi generalkvartirnojster Ludendorff.

Boji na Koroškem in Tirolskem.

Avstrijsko uradno poročilo od petka.

K.-B. Dunaj, 19. oktobra. Uradno se danes razglašča:

Italijansko bojišče. Ob tirol-

ski in koroški fronti prišlo je predvčerajšem in včeraj do mnogoštevilnih krajevnih bojev. Naše čete so pripeljale 300 vjetih in vojno orodje. — Ob Soči navadno artiljerijsko delovanje.

Šef generalštaba.

Nemci zopet nad 5000 Rusov vjeli.

Nemško uradno poročilo od petka.

K.-B. Berlin, 19. oktobra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Artiljerijsko delovanje v Flandriji zopet jako silno. — Armada nemškega prestolonaslednika. Po deževnem jutru narastla je od včeraj opoldne artiljerijska bitka od Soissons zopet do polne ljutosti in divja po najgromnejši municijski uporabi naprej. Francoski proizvedovalni sunki so bili povsod vrženi. Na vzhodnem delu Chemin-des-Damesa napadli so Francozi zopet trikrat naše postojanke in bili krvavo zavrnjeni. — Naši nasprotniki izgubili so včeraj 12 letal.

Vzhodno bojišče. Pod poveljstvom generallajtnanta v. Estorff priborile so si naše čete, v čolnih skozih Kleiner Sund prehajajoče, zapadno obrežje otoka Moon. V oštrem prodiranju bili so Rusi, kjer so se postavili, povsod vrženi. Do opoldneva bil je ves otok Moon v naši roki. Od severa in juga nastopivši oddelki mornarice in topovi naših ladij so bistveno pomagali hitremu uspehu. Vjeli smo dva ruska regimenta v moči 5000 mož. Plen je znaten. Na Oeselu in Moonu padli so v naše roke en divizijski ter trije brigadni štabi. Naše pomorske bojne sile imele so v vodovju okoli Moona večkratne boje s sovražnimi bojnimi ladjami. Ruska linijska ladja „Slava“ (okroglo 13.500 ton) se je s strelji zažgala in potem potopila. Letalci so podučevali vodstvo dobro o bivanju sovražnih sil. Z metanjem bomb in ognjem strojnih pušk napadli so sovražnika opetovano na suhem in morju z opazovanim učinkom.

Prvi generalkvartirnojster Ludendorff.

Avstrijsko uradno poročilo od sobote.

K.-B. Dunaj, 21. oktobra. Uradno se danes razglašča:

Zapadno jezera Ochrida izjalovil se je francoski napad v skupnem ognju baterij zaveznikov.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od sobote.

K.-B. Berlin, 21. oktobra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada nemškega prestolonaslednika. Artiljerijska bitka severno-vzhodno od Soissons traja naprej. Trajni množinski ogenj minskih metalcev je spodnjo bojno cono med Vauxaillon in Braye v polje odprtin spremenil.

STRASCHILL'ova grenčica iz zelenjave povzroči moč in je vsled tega pri večjem telesnem naporu

**neobhodno potrebna.**

Zato jo je priporočati zlasti za turiste, lovce, vojake, romarje itd.

Vzhodno bojišče. Mi smo tudi na otoku Dagö čete izkrcali; že pred par dnevi so prišli tja oddelki naše mornarice v varstvo nameranih izkrcavalnih mest. Tam zapričete operacije potekajo po načrtu.

Makedonska fronta. Na zapadnem bregu jezera Ochrida bile so napadajoče francoske kompanije nazaj vržene.

Prvi generalkvartirnojster Ludendorff.

#### Avstrijsko uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Dunaj, 21. oktobra. Uradno se danes razglša:

Italijansko bojišče. V Fleimstalu pripeljale so naše čete od nekega posrečenega podjetja na vjetih 1 oficirja in 40 mož.

Južno-vzhodno bojišče. Zapadno jezera Ochrida izjalovili so se močni francoski napadi na hrabrem odporu avstro-ogrskih, nemških in bolgarskih čet.

Šef generalštaba.

#### Nemško uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Berlin, 21. oktobra. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Od morja sem se je ostende obstreljevalo. V mestu je nastal požar na poslopih. V Flandriji ogenj. Poizvedovalni sovražni oddelki bili so nazaj vrženi. — Armada nemškega prestolonaslednika. Artiljerijska bitka pri Vauxaillonu do Braye se je povišala zopet do največje ljutosti. Nezmanjšana, dostikrat do bobenskega ognja se razvijajoča, trajala je tudi preko noči. Večjih napadov ni bilo. — Sestrelili mo 9 sovražnih letal.

Vzhodno bojišče. Na otoku Dagö, so naše čete vzhodno obrežje dosegle. Poizvedovalni oddelki prešli so notranji otok. Doslej se poroča več sto vjetih. Med otokom Moon in kopnim ležeči Schildau smo zasedli. Ruske bojne sile so Moonsund proti severu zapustile; pustile so ležati ostanke parnika „Slawe“ in ostalih 4 uničenih parnikov.

Makedonska fronta. V gorovju med dolino Skumbi in jezerom Ochrida napadle so včeraj po krepki ognjeni pripravi močne francoske sile. Nemške, avstro-ogrške in bolgarske čete so izjalovile z ognjem in v protisunku sovražni naval. Vzhodno jezera Ochrida ter od jezera Prespa pa do Cerne in na obeh bregovih Vardarja je bojno delovanje artiljerije znatno večje postalo.

Prvi generalkvartirnojster Ludendorff.

#### Zračni napad na Anglijo.

W.-B. Berlin, 21. oktobra. V noči na 20. t. izvršil se je napad brodovja pomorskih zračnih ladij na Anglijo; vrglo se je zlasti

uspešno 26.000 kil bomb. Obmetalo se je industrijske naprave sledečih krajev: London, Manchester, Birmingham, Nottingham, Derby, Lowestoft, Hull, Grimsby, Norwich in Mappleton. Povsod se je opazil dobri razstrelni in požarni učinek. Na vrnitvi prišlo je štiri zračnih ladij vsled vetra in megle na francosko bojno okrožje. Kakor je razvidno iz francoskih poročil, bile so tam sestreljene ali k izkrcanju prisiljene. O usodi posameznih ladij in posadke doslej ni nič znano.

Šef admiralnega štaba mornarice.

#### Avstrijsko uradno poročilo od ponedeljka.

K.-B. Dunaj, 22. oktobra. Uradno se danes razglša:

Italijansko bojišče. Na obeh straneh ceste čez prelaz Rolle v dolini Pellegrino in v pokrajini Marmolata se je bojno delovanje oživelo. Na Monte Siefu posrečila se je razstrelba neke sovražne postojanke. Obenem v dolini Cordevole napadajoče napadalne čete vdrle so do druge sovražne črte, prizadele sovražniku težke krvave izgube in se vrnile z nekaterimi vjetimi zopet v svojo izhodno postojanko.

Južno-vzhodno bojišče. Neki na zapadnem bregu Scumbija od avstro-ogrskih in nemških čet izvršeni napad prinesel nas je v last nekaterih francoskih postojank.

Šef generalštaba.

#### Velika nemška zmaga na vzhodu.

Nemško uradno poročilo od ponedeljka.

K.-B. Berlin, 22. oktobra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. V Flandriji narastel je ognjeni boj zopet mnogokrat do bobenskega ognja in je trajal ljuto in preko noči naprej. Danes zjutraj so pričeli francosko-angleški napadi. — Armada nemškega prestolonaslednika. Artiljerijska bitka med Aillette-Grund in Braye se je pod najmočnejšo vporabo vseh bojnih sredstev čez dan in le z malimi odmori tudi čez noč nadaljevala. V srednjem oddelku Chemindes Damesa je bil zlasti pri Cernyju ogenj jako živahen. — Včeraj smo sestrelili 12 sovražnih letal in 1 balon.

Vzhodno bojišče. Ves otok Dagö je v naši lasti. Dobili smo več kot 1200 vjetih in nekaj topov ter velike zaloge. V devetih dnevih izvršili ste armada in mornarica vse operacije preko morja skupno, ki so spravile Oesel, Moon in Dagö, konečno točke Vzhodnega

morja, v nemške roke. Podal se je novi dokaz čilosti armade in mornarice. Njih skupno delovanje je bilo vzorno.

Makedonska fronta. V dolini Scumbi odvzele so naše in zvezne čete Francozom v napadih nekatere visočinske postojanke in jih držale napram močnim protisunkom. Ob cesti Monastir-Resna izjalovili so se opetovani napadi nasprotnika. Ognjeni boj je nastal tukaj in v širokem oddelku na obeh bregovih Vardarja močan.

Prvi generalkvartirnojster Ludendorff.

#### Avstrijsko uradno poročilo od torika.

K.-B. Dunaj, 23. oktobra. Uradno se danes razglša:

Ob Montu San Gabriele izjalovila sta se dva slabejša sovražna napada v boju z ročnimi granatami.

Šef generalštaba.

#### Velike bitke na zapadu. — Ogromna nemška zmaga na vzhodu.

Nemško uradno poročilo od torika.

K.-B. Berlin, 23. oktobra (W.-B.) iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. V Flandriji med Draaibanko in Poelcapelle se včeraj zjutraj razvijajoči boji trajali so celi večer naprej. Cilj francosko-angleških napadov ležal je po najdenih poveljih 2 do 2 in pol km za našo spredajšo črto. Začetkoma le ob južnem robu gozda Houthoult globlje v našo odpornono cono vrtil sovražnik bil je s protinapadom nazaj vržen. Od nasprotnika pripeljana ojačenja neznatni dobček na prostoru od k večjem 300 m globočine pri 1200 m širivosti niso mogla razširiti. Pri Poelcapellu se je v sem in tja divjajočem boju proti dopoldne in zopet zvečer prodirajočim močnim napadom Angležev naša prednja odprtinska črta ali nazaj pridobila ali pa sploh obdržala. Na ostalih krajih napadalnega polja se je sovražni naval popolnoma izjalovil. — Globoko uvrščeni napadi obračali so se tudi proti frontnemu oddelku na obeh straneh od Gheluelta. Tukaj je naš odporni učinek zlo mil silo angleškega sunka, ki ni prišel nikjer do naših obramb. Francozi kakor Angleži so imeli v našem združenem ognju težke krvave izgube in so pustili vjete v naši roki. Včerajšnji bojni dan v Flandriji prinesel nam je polni uspeh. — Armada nemškega prestolonaslednika. Artiljerijska bitka severno-vzhodno od Soissons a je zapričela opoldne s pol-

## Hindenburgov rojstni dan.

Pred kratkim se je praznovalo 70. rojstni dan najznamenitejšega vojskovodje v tej ogromni svetovni borbi, nemškega generalfeldmaršala v. Hindenburga. Naša slika kaže prizor, ko so šolarke višjih razredov Hindenburgu v slavljenje krasni šopek rož izročile.



Der 70. Geburtstag des Generalfeldmarschalls: Der Geburtstagstrauss von den Schülerinnen der Oberklasse.

Vsi sveti Verne duše  
31. oktobra do 2. novembra  
**DAN GROBOV JUNAKOV**  
SOMEŠČANI!

Spominjajte se na bojiščih pokopanih junakov! Vsak tudi najmanjši dar se hvaležno sprejme.

Glavna poslovilnica Dunaj IX. Canistisgasse 10.  
Telef. 23116—21020. Konto pošt. hran. 157.270.

no silo, ko je v meglenem jutru pri neznamu ognjenemu delovanju le do poizvedovalnih sunkov Francozov prišlo. Munijska uporaba vseh kalibrov dosegla je zvečer v bojnem ozemlju med Ailletgrundom ter Braye ogromno visokost. Po nastopu teme je sovražni ogenj ponehal, od polnoči naprej pa se je zopet do trajnega bobenskega ognja povišal. Pri nastopu dneva se je z močnimi francoskimi napadi infanterijska bitka pričela. Na vzhodnem obrežju Maase naskočile so nemške kompanije po izborni ognjeni pripravi visočino 326 južno-zapadno od Beaumonta. Vjelo se je več kot 100 sovražnikov.

Vzhodno bojišče. Skupni plen operacij proti otokom v morskem zalivu Rige znaša 20.130 vjetih, nad 100 kanonov, med njimi 17 težkih pomorskih topov, nekaj revolverskih kanon, 150 strojnih pušk in minskih metalcev, nad 1200 vozov, okroglo 2000 kolvjev, 30 avtomobilov, 10 letal in 3 ruske drlavne blagajne s 365.000 rubljev, nadalje velike zaloge živeža ter vojnega orožja.

Makedonska fronta. Pri delavnem vremenu je dopoldne bojno delovanje povsod ponehalo. Zvečer pa se je ljubečost boja pri Monastirju, ob Cerni in na zapadnem bregu Vardarja do jezera Doiran zopet povišala.

Prvi generalkvartirnojster  
Ludendorff.

## Zvesta tovariša.



Treu Kameraden  
Wachhund und Beschützer gegenüber dem Feinde

Naša slika kaže avstrijskega vojaka kot pazovalno stražo s svojim psom ob zvoncu za alarmiranje. Znana zvestoba psa se je tudi v tej vojni hvalevredno obnesla.

## Vojna na morju.

Potopljeno!

W.-B. Berlin, 15. oktobra. Na bojišču v Severnem morju se je vsled delovanja nemških podmorskih čolnov zopet 16.000 prostornih ton potopilo.

Šef admiralnega štaba mornarice.

### Angleška križarka potopljena.

W.-B. Berlin, 19. oktobra. Eden nemških podmorskih čolnov potopil je dne 2. t. m. severno od Irlanda angleško pancersko križarko „Drake“.

(Pancerska križarka „Drake“ je bila zgrajena l. 1901, imela 14.300 ton velikosti, 24,6 pomorskih milj hitrosti, 33 topov in 900 mož posadke. Op. ur.)

## 16.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 19. oktobra. V Atlantskem oceanu se je zopet 16.000 brutto-register-ton potopilo.

Šef admiralnega štaba mornarice.

### 12 angleških vojnih čolnov uničenih.

W.-B. Berlin, 18. oktobra. 1. Dne 17. t. m. napadle so lahke pomorske bojne sile v Severnem morju znotraj zatvornega okoliša blizu pri otokih Shetlanda okoli 13 iz Norveške proti Angliji vozečih ladij, med katerimi sta se nahajala kot varstvo angleška razruševalca „G. 29“ in „G. 39“. Vse ladje z varstvenimi čolni in razruševalci bile so uničene, razven enega ribiškega parnika. Naše pomorske bojne sile so se brez izgube ali poškodbe vrnile. — 2. Operacije naših pomorskih bojnih sil pri Oeselu se po načrtu izvršujejo.

Šef admiralnega štaba mornarice.

### Novi uspehi podmorskih čolnov.

W.-B. Berlin, 19. oktobra. Neumorno dan in noč delavni so nemški in avstro-ogrski podmorski čolni v Srednjem morju nove velike uspehe dosegli. Potopili so 13 parnikov in 4 jadernice s skupno nad 40.000 brutto-register-tonami. Zlasti se je občutno zadelo transporte v Italijo. En podmorski čoln sam je uničil 4 za italijanske pristane določene parnike s premogom z okroglo 15.000 tonami.

Šef admiralnega štaba mornarice.

### Novi uspehi na morju.

W.-B. Berlin, 21. oktobra. Eden naših (nemških) podmorskih čolnov, poveljnik kapitanlajtnant Jeß, je na zapadnem bregu Anglije zopet 6 parnikov, 1 jadernico, 2 ribiški ladji z okroglo 38.000 brutto-register-tonami potopil.

W.-B. Berlin, 22. oktobra. V Srednjem morju se je z zavednim vodstvom in svežim pogumom nemških podmorskih čolnov vkljub vsemu sovražnemu odporu zopet 12 parnikov in 3 jadernice z nad 46.000 brutto-register-tonami potopilo. — En nemški podmorski čoln (poveljnik oberlajtnant na morju Korsch) sestrelil je v zalivu pri Genovi iz nekega v Italijo določenega spremstva 7 parnikov v 18 minutah 3 naložene parnike.

### Napadi v južni Adriji.

K.-B. Dunaj, 22. oktobra. Uradno se razglša:

Dne 18. t. m. napravili so deli naših pomorskih bojnih sil pod vodstvom križarke „Helgoland“ v motenje nasprotniških transportov sunek v južno Adrijo. Opazilo se ni nobene sovražne ladje, čeprav se je naša flotilja dalje časa v bližini italijanskega obrežja zadržala. Napadi sovražnih letalcev in enega podmorskega čolna proti našim ladjam v jutru dne 19. oktobra ostali so brezuspešni. Eno italijansko letalo se je sestrelilo. Naše letalne skupine obmetale so daleč na južnem zapadu izven vida naših ladij dole močnejše italijanske pomorske bojne sile uspešno z

bombami, pri čemur je bil en italijanski razruševalec menda poškodovan. Naše pomorske bojne sile in naši letalci so se polnoštevilno in nepoškodovani vrnili.

Mornariško poveljstvo.

### Uspehi turških podmorskih čolnov.

K.-B. Konstantinopol, 21. oktobra. Glavni stan poroča: Eden naših (turških) podmorskih čolnov potopil je v vzhodnem Črnem morju neki z municijo naloženi ruski parnik od 3000 ton ter neko ladjo na jadre od 1000 ton; obstreljeval je poleg tega ruski obrežni kraj Tuapse.

### Angleški monitor potopljen.

W.-B. Berlin, 22. oktobra. V noči od 18. na 19. t. m. na Dünkirchen-Reede torpedirani angleški monitor bil je, kakor je razvidno iz pozneje došlih poročil udeleženih bojnih sil, z napadom naših (nemških) torpednih čolnov potopljen.

### Septemberski plen podmorskih čolnov.

672.000 ton.

K.-B. Dunaj, 22. oktobra. Vsled vojnih odredb osrednjih sil se je v mesecu septembru skupno 672.000 brutto-register-ton za naše sovražnike vporabljevega prostora na trgovinskih ladjah potopilo. S tem se povišajo dosednji uspehi neomejene vojne podmorskih čolnov na 6.975.000 brutto-register-ton.

### 15.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 23. oktobra. Na severnem bojišču se je vsled delovanja naših podmorskih čolnov zopet 15.000 brutto-register-ton potopilo.

### Ruska flotilja pobegnela?

K.-B. Stockholm, 23. oktobra. Tukajšni poročevalec od „Chicago Tribune“ brzojavlja danes svojemu listu, ruska flotilja je sklenila, da se izogne preteči nevarnosti obkoljenja od strani Nemcev, zbežati v Botniški morsk zaliv na njegovi švedski strani, da ostane med vojno zaprta na Švedskem. Zaradi težav preskrbe se bode baje posadke domu poslalo. (S tem bi bil došel konec ruske vlade na morju! Nemci so torej Ruse na morju popolnoma premagali. In širokousti Angleži so jih pustili na cedilu. Op. ur.)

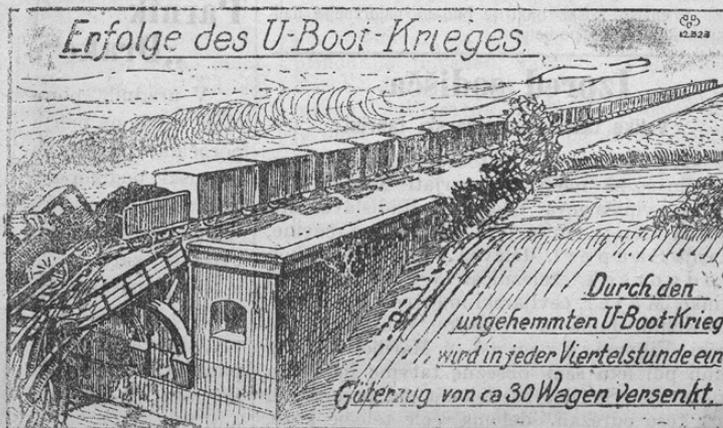
## Politični utrinki.

### Odprava politične cenzure.

Vsled odloka višjega državnega pravdnštva za Štajersko, Koroško in Kranjsko se oproščajo državni pravdniki politične cenzure ter se vrnejo svojemu pravnemu poklicu. Na mesto prohibitivne cenzure stopa sedaj po § 487. k. p. r. kakor v mirnih časih zopet konfiskacija tiskovin, ki so bile proti predpisom tiskovnega zakona izdane ali razširjene ali katerih vsebina tvori v zmislu kazenskih zakonov kaznjivo dejanje. — Skrajni čas! Še

## Uspehi podmorskih čolnov.

Naša slika predčuje uspehe podmorskih čolnov, ki delajo našim nasprotnikom največjo škodo. Vsled delovanja podmorskih čolnov se potopi v vsaki četrt uri blaga, kakor bi ga zamogel en železniški tovorni vlak s 30 vagonih prevažati, v enem dnevu pa 2880 vagonov.



boljša bi bila po našem mnenju naredba, ki bi sploh vsako cenzuro odpravila!

### Zanimivo „vseslovansko“ priznanje.

V eni zadnjih sej avstrijske državne zbornice prišlo je do sledečih medklov: Posl. Kroy (nemški radikalec) proti Čehom: „Vaše čete so odšle k sovražniku!“ — Posl. Stribrny (Čeh): „Z enim Heinejem, ki ljubi vi-slice, niso hotele skupaj biti!“ — Posl. Kroy: „Vi priznavate torej to sami?“ — Posl. Stribrny: „Zakaj ne? Kaj pa je pri temu?“ — Posl. Kroy: „To priznanje se mora pribiti!“

In res, — pribiti za večne čase se mora, da se gotovi „vseslovanski“ poslanci v avstrijski državni zbornici celo bahajo s tem; da so njih krivoprišneži češki rojaki de-zertiralik sovražniku...

## Naskok italijanske konjenice na naše strelske jarke.

Vojna korespondenca objavlja iz nove Hübnerjeve brošure „Enajsta bitka ob Soči“:

Britof je majhno kamenito gnezdo. Leži v plitkih nečah ob vznožju Sv. gore in Sv. Gabrijela. V kraju si podajo roke štiri ceste. Ena prihaja naravnost iz Čepovanske doline in vodi v Idrijo in Tolmin; druga se vspenja iz Dolskega sedla in gre v Gorico; tretja vodi iz Trnovskega gozda; četrta končno prihaja ob Plavi preko Svetogorskega sedla in se vije potem v ovinkih čez Grgar v Britof. V Britofu sedi Italijan. Kraj leži pred nami kakor na dlani ter je brez pomoči izpostavljen našemu ognju.

Dne 26. avgusta popoldne — svojim očem nismo verjeli — so se premikali na cesti od Svetogorskega sedla proti Grgarju štirje italijanski škadroni. Jezdili so v skok po dva in dva, tesno stisnjeni. Jezdci so se v sedlu močno nagibali naprej. Bili smo skrajno začuden. Vedno zopet in zopet smo se ozirali tja. In zopet in zopet smo se vpraševali, če nas oči ne motijo, če ni to samo blodna slika. Toda bila je resnica. Italijani so jezdili tam sredi Krasa po cesti, kjer so pač edino mogli jezditi. Kajti po kraškem skalovju onstran ceste konj sploh ne pride naprej ali pa le s težavo korakoma. Konj pač ni koza. Ceste in pota na Krasu so za konjenico kakor tesni prelazi; prekoračiti jih ne more.

Ali mislijo Italijani, da nas podero s peščico kavaléristov? Ali pa hoče italijanska konjenica naravnost v Trst? Napeto smo pričakovali stvari, ki so imele priti. Streljali nismo.

Naslednji dan smo videli nekaj jezdecev, ki so se skokoma vračali proti Grgarju; drugi so naskakovali naše postojanke pri gostilni Kal. Artiljerija in strojne puške so jih uničile.

Dne 29. avgusta je zopet jezdila iz Grgarja čez Britof proti Zagorju težka konjeniška množica. Pet naših baterij je pazilo na trenotek, ko bo zadnji italijanski jezdlec zdirjal skozi Britof. Tedaj so naše baterije položile na jezdece bobenski ogenj. Mesna masa se je valjala v cestnem jarku ki ga je kri izpreminjala v blato. Posamezni konji z jezdecem in brez njih so ušli proti Zagorju proti našim postojankam. Postreljeni so bili ko zajci. Mnogo konj je pošakalo s čestne na Kras, kjer so jim kopita običala med skalovjem in so bili videti kakor prikovani. Mnogi so si polomili in ranili noge ter so poginjali v strašnih mukah, ako se jih ni usmilla krogla.

Najboljše so še odkupili jezdec, katere je vojna sreča vrgla iz sedla. Ako so bili nepoškodovani, so leži skrivaje se po vseh štirih proti Britofu ali pa so smuknili v kako jamo za skalovjem.

Ostanki brhkih jezdecev je drvil skozi Britof nazaj proti Grgarju, neprestano zasledovan po naši artiljeriji, ki jih je kakor z biči gonila k čimdalje blaznejšemu diru.

Kaj je bilo to: Blaznost vodstva ali norost strahu? Ko so se namreč jezdec bližali Grgarju, jim je pridržalo nasproti sklenjeno konjeniško krdelo. Ko so udarili drug ob drugega, so zatreskale naše baterije. Konji in jezdec so se zopet valjali na tleh, le malo jih je ušlo.

V enajsti soški bitki je bilo to najdrznejše italijansko konjeniško podjetje.

## Izpred sodišča.

### Velike tatvine v usnjarski fabriki.

Maribor, 13. oktobra. Pred okrožno sodnijo so se imeli zagovarjati Marija Rakuša, viničarjeva hčerka iz Radislave, Brigita Kraut, viničarjeva hčerka iz Krčevine, Marija Šauperl, delavka v Pobrežju, Jakob Podgoršek, železničar v Studenicah in Vinko Majer, čevljarški mojster v Spodnjem Rotweinu, doma iz Hrvatske. V usnjarski fabriki Viljema Freund v Mariboru se je okoli pol leta sem obsežne tatvine na usnju opazovalo. Storiteli so deloma od podplatnih kož kose odrezali deloma cele telečje kože, pa tudi kostno mast, sodo in loj kradli. Fa-

brika se opoldne zapre in ob 1/1. uri zopet odpre. Ta odmor so posamezne delavke vporabile, se pustile v fabriki zapreti ter pokradle mnogo usnja, katerega so potem polagoma pod svojo obleko skritega odnese. Obtoženke so priznale, da so pokradle: 12½ telečjih kož, 41 kosov podplatnega usnja, eno celo kožo, 13 kil kostne masti in mnogo drugega blaga. Obsojeni so bili: Rakuša na 4, Kraut na 3, Šauperl na 2 meseca težke ječe, Majer na 6 tednov in Podgoršek na 14 dni strogega zapora. Zaradi preizkize kazni je državni pravdnik pritožbo vložil.

### Ogrski navijalci cen.

Budimpešta, 19. oktobra. Inženir Vitus Slezak iz Prešburga bil je zaradi navijanja cen pri krompirju obsojen na 78.000 kron denarne globe. Prodal je bil 10 vagonov krompirja po mnogo previsoki ceni. Krompir se je poleg tega zaplenil. Trгоvec David Waldener in njegova soproga, oba iz Dunaja, sta pošiljala velike množine zelenjave iz Raaba v Avstrijo. Sodnija je obsodila vsled tega trgovca Waldenerja na 6 mesecev ječe in 20.000 kron globe, njegovo ženo pa na 500 kron denarne globe.

Št. II 28.011 1917  
2.558

## Razglas

glede oddaje trt iz združenih državnih in dežel-nih ameriških nasadov za pomlad 1918.

Štajerski deželni odbor imel bo oddati prihodnjo spomlad nasledne množine ameriških trt proti plačilu (zastoj se ne bo nič delilo!) in sicer:

1. 160.000 cepljenk, vrsti: laške graševine, belega burgundca, silvanca, šipona, traminca, male graševine, muškateca, muškatsilvanca, žlahtnine in tičnika (Wildbacher), cepljenih na riparijo Portalis, riparijo solonis 1616, rupestris du Löt (montikolo), rupestris Goethe Nr. 9.

2. 350.000 korenjakov zgorej imenovanih ameriških podlog; ravnokato  
3. 1.500.000 ključic, zgoraj imenovanih ameriških podlog.

Cena trtam je sledeča:

I. cepljenke: za premožne posestnike 220 kron, za vse druge 160 kron 1000 komadov;  
II. korenjaki: za premožne posestnike 28 kron, za vse druge 18 kron 1000 komadov;  
III. ključice stanejo 15 kron 1000 komadov.

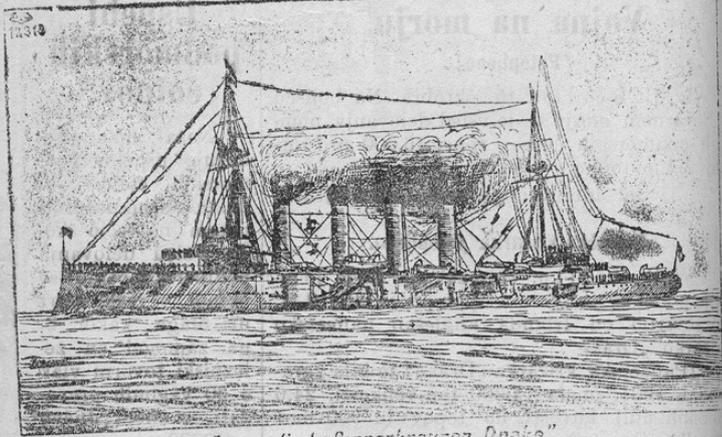
Naročila na te trte naj se pošiljajo ali naravnost podpisanemu deželnemu odboru, samo do 15. decembra t. l.

Trte dobe le štajerski posestniki; zatoraj morajo vse stranke, brez izjeme, doprinesiti potrdilo občinskega predstojnika, da imajo vinograde v Štajerski; trgovci s trtami so izključeni.

Cene veljajo na licu mesta, kjer so se trte okazale in se morajo pri prevzetju izplačati. Če se trte določijo po železnici, se dotični znesek povzame, vstevši tudi stroške za zavoj in dovoz. Zavoj in dovoz se zaračunata po lastni ceni.

## Parnik „Drake“.

V uradnih poročilih vojne na morju poročamo, da je en nemški podmorski čoln potopil angleško pancersko križarko „Drake“, katero sliko s tem prinašamo. Po podatki o velikosti tega angleškega vojnega parnika so razvidni iz zgoraj omenjenega poročila.



Der englische Panzerkreuzer „Drake“.

Pri vsakem naročilu je navesti: 1. ime, bivališče in stan naročnika; 2. davčno občino v kateri se nahaja vinograd; 3. zaželjeno sorto; 4. zadnjo pošto.

Če naroči ena stranka več kó 1500 cepljenk, 5000 korenjakov ali 5000 ključic, si pridrži deželni odbor pravico, da ji dodeli manjši množino trt; ravnal se bo po številu priglašanih naročil.

V slučaju, da je naročena vrsta že pošla, se nadomesti ista z drugo. Priporoča se toraj, da se pri naročilu navede tudi sorto, katero bi želel naročnik v nadomestilo.

Vsak naročnik dobil bo najkasneje do 15. januarja 1918 obvestilo, v katerem nasadu, koliko in katere vrste trt se mu je dodelilo. Naročnik je obvezan nakazane trte prevzeti; le v slučaju, če so se mu nadomestile naročene sorte z drugimi, se mu dovoli, da nakaznico vrne. Storiteli pa mora to nemudoma, čim dobi obvestilo, ker bi drugače moral trte prevzeti.

Če le mogoče, naj pride naročnik sam po trte. Če se mu pošljejo po železnici, naj jih pa pregleda kakor hitro prispejo. Morebitne pritožbe in ugovore se mora naznaniti nemudoma vodstvu dotične trsnice, ker se na zakasnele ne bo oziralo.

Gradec, v oktobru 1917.

Od štajerskega deželnega odbora.

Edmund graf Attems

506

## Razno.

Viničarske tečaje priredi štajerski deželni odbor tudi leta 1918 v Mariboru in v Silberbergu, to pa v času od 15. februarja do 1. decembra 1918. Natančnejši program in pogoji so razvidni iz inzerata v današnji številki.

Iz dravskega polja nam pišejo: Prišel je spet jesenski čas, čas spravljanja pridelkov. In to ne le za kmeta in poljedelca, ki je celo leto prenašal težo vročine in napora, tudi za take, ki se samo ravnajo po besedah v evangeliju: Ne sejejo in ne žanjejo. Tako so se pojavili zadnji čas po naših krajih in menda tudi drugod neki posebni spravljalci pridelkov, ki beračijo, fehtajo in pobirajo vse razno kamenja. In to so nekšne nune iz Maribora, šolske sestre, o katerih je znano, da znaša vrednost njih premoženja več milijonov. Nič bi ne imeli proti temu, če bi se vsaj del nabranega blaga porabil za tiste namene, za katere se prosi, toda redijo in debelijo se s temi darovi večinoma nune same, drugo pa prav drago prodajo učenkam. Zatoraj bi vprašali predstojnico dotičnega klostra, kateri se pač nič ne poznajo nasledki vojske in pomanjkanja, ali misli, da ni pri nas ljudi, ki bi bili bolj potrebni, če bi se njih podpiramo, kakor pa nune, o katerih nam ni nič znano, na kakšno korist nam so? — Zatoraj dragi kmetje, povejte tistim nabiralkam, če še vas bodo kdaj obiskale, naj grejo lepo domu, da se niste vi za nje celo leto trudili, pa naj delajo, da se bodo lahko same preživle; če bi mi kmetje poleti ob najhujšem delu po senci posedali, štrikali in heklali, bi se nam slabo godilo, a če bi prišli prosit v kloster, bi našli le — zaklenjena vrata!

**Razprodaja konjev v kmetijske namene.** V Šo stanju se bodoje vršile konjske licitacije v kmetijske namene ob nedeljah, dne 4. in 18. novembra, 2., 16. in 30. decembra. V Radgoni se bude v isti namen konje razprodajalo v torek, dne 6. novembra, v četrtek, dne 15. in v torkih, dne 20. novembra, 4. ter 18. decembra.

**Nevarni tatovi.** V bližini Brezic posrečilo se je črnovojniškemu orožju. stražmojstru Johanu Konrad, aretirati neko tatinsko bando, ki je že dva meseca sem kradla perutnino, krompir in sadje. Tatovi so Antonija Stibrič, Neža Kostevc, Marija Lackner in Franc Čater iz Sv. Lenarta v občini Sakot. Orožniki so tatinsko tolpo oddali celjski okrožni sodnji.

**Štajerski sleparski agent na Ogrskem zaprt.** Štajersko deželno nakupno mesto je izvedelo, da je v Budimpešti dobilo dva vagona masti. Ker se zamore na Ogrskem take kupčije le s takojšnjim gotovim plačilom napraviti, odposlal je omenjeni zavod agenta Jožefa Condorja in mu nakazal pol milijona kron. Tozadevni bančni uradnik, ki je jako zaupljiva oseba, bil je tako nepreviden, da je Condoru takoj celo svoto izplačal, brez da bi si preje blago zagotovil. Blago je prišlo, ali namesto dveh vagonov samo 3000 kil. Več masti Condor ni mogel preskrbeti, čeprav je smel najvišjo ceno preskositi. Deželno nakupno mesto je sililo na dobavo masti in ker se to ni posrečilo, pustila je Condora v Budimpešti aretirati. Condor, ki je bil pred vojno popolnoma revni človek, prišel je med vojno do znanega premoženja, ki si ga je pridobil zlasti pri stavah in igri. Njemu izplačani pol milijona kron je baje pri igranju s kartami izgubil. Prizadeta škoda 400.000 kron pa je baje z njegovim premoženjem krita. Iz Budimpešte pa se poroča, da je ogrska oblast premoženje zaplenila, češ, da se gre tukaj za prekorajenje najvišjih cen. Cela zadeva je vsekakor precej skandalozna in označuje jasno gotove žalostne posledice vojne.

**Tatvine v celjskem lokalnem muzeju.** V zadnji številki smo poročali, da je bilo iz celjskega lokalnega muzeja precej vrednih predmetov ukradenih, ki se jih je pa vse nazaj dobilo. Skriti so bili v gozdu nad mestnim parkom. Pod sumom tatvine se je aretiralo pravnega praktikanta dra. Rudolfa Fohn. — Aretirani tat dr. Rudolf Fohn ni izvršil samo v celjskem muzeju jako predrzne vlome, marveč tudi v trgovini s steklom in porcelanom Jul. Weiners Nflg., v kateri hiši je stanoval. Tam mu je padlo blaga v vrednosti več kot 1000 kron v roke. Dne 17. t. m. je poskusil dr. Fohn iz ječe pobegniti, ali pri mostu čez Savinjo so ga vjeli in zopet zaprli.

**Tajnostna tatvina.** V noči na preteklo nedeljo se je v bufet mariborskega glavnega kolodvora vlomilo. Tat je menda iz gostilniškega vrta, ki pa je vsepovsod od zaprtih prostorov in tudi od straž obdan, vdrl neko šipo in prišel tako v zadaj ležeči bufet, kjer je iz neke kasete ukradel 1300 kron denarja in 6 steklenic vina.

**Iz južnega bojišča** se nam piše: Mnogo srčnih pozdravov pošiljamo našim ljubim starišem, bratom, sestram, ženam, vsem slovenskim dekletam in čitateljem „Štajerca“, slovenski fantje in možje. Vorm. Puklavac Mat. iz Frankovec pri Ormožu, kan. Kokolj Josef, Slatina, Haloze; Pirš Anton, Kostrivnica pri Rog. Slatini; Toplišek Lovrenc iz Virštajna, Tadina Alojz, Rog. Slatina, Lorbek Franc Pistike, Zavrče, Habjanič Franc iz Bukovca pri Ptuj, Šmied Josef, Sv. Urban pri Ptuj. Vsi od težke artiljerije 12/7 R.

**15-letni oboroženi tat.** Ko je — tako se poroča iz Greifenburga — dne 15. t. uslužbenec južne železnice Peter Stöbler v Simmerlachu gledal pri svojih čebelnjakih, skočil je neki za čebelnjaki skriti fant pokonci; imel je puško in hotel proti Stöblerju ustreliti; pa puška se k sreči ni sprožila. Na klicanje Stöblerja so prileteli njegovi stariši in žena. Tudi nanje je hotel fant ustreliti, pa zopet se puška ni sprožila. Storilec, ki se ga je zamoglo šele pozneje vjeti, je 15-

letni posestnikov sin Johan Berger. Pač žalostna propalost mladine!

**Za vojno navdušeni fant.** 17-letni ključar Henrik Reinagel iz Göstinga se je z nekimi vojaškim transportom do Beljaka vtihotapil, da bi šel kot borilec proti Italijanom na fronto. V Beljaku pa so navdušene fanta prijeli in nazaj poslali.

**Strupena kača** je pri delu v gozdu pri Flaatachu na Koroškem nekega vojnovjetega Rusa v ramo vgriznila. Zdravniku dru. Hawlitschek se je posrečilo, da je Rusu življenje rešil.

**Ob Vsehsvetih** nam pišejo iz bojnega polja vojaki: Spomin na vojaških grobih! Prišel je četrti praznik Vsehsvetih in še vojne ni konec. Tisoč in tisoč ljudi leži mrtvih v daljnih grobih, naša dolžnost je, da se jih spominjamo in molimo za nje. Dragi oče in mati, kje je tvoj ljubi sin in še morda dva ali trije sinovi, ni jih več med živimi, oni spijo v hladni tuji zemlji; hrabro so se bojevali in za plačilo so gori nad zvezdami! Ljubi sin, kje so tvoj ljubeznivi oči, ki si jih srčno ljubil? Njihov grob pokriva temna noč, in ne bo jih več nazaj, v svoj ljubi, domovinski kraj! Kaj pa ti, uboga, žalostna žena, kje je tvoj ljubi mož, ki sta se srčno ljubila in v veselju skupaj živela? Ni ga več, sovražna kroglja ga je zadela in mu nit življenja pretrgala. Oh, kako bi ti rada šla na njegov grob, da bi izmolila par očenašev za njegovo dušo, mu okinčala grob s cveticami in s solzami jih zalila ter prižgala luč; ali tebi ni dano tega storiti; njegove rožice bodoje zelen mak in luči nebeske zvezde... Kaj pa vi, ubogi drobni otročički, kje je vaš ljubljeni oče, da ga nič ne vidite? Vedno vprašujete svojo ljubo mater, ali pridejo že kmalu dom; ali zastonj so vaši klici. Kako je on vas ljubil in skrbel za vas, ali moral vas je zapustiti in spi zdaj v mirni, daljni zemlji. Kaj pa vi, bratje in sestre, kje je danes vaš ljubeznivi brat. Imeli ste se radi med seboj, ni ga več! Prosimo danes vse svetnike, naj oni izprosijo od Vsemogočnega in matere Marije usmiljenja, naj nam podelita zaželjeni mir, ker je že dovolj krvi prelite. Pošiljamo mnogo srčnih pozdravov iz bojnega polja; Franc Furlan, Dobova pri Brezicah, Martin Šavrič in Avgust Osojnik, Bizeljsko.

**Iz bojnega polja** se nam piše: Dragi „Štajerc“! Srčne pozdrave vsem čitateljem, čitateljicam, prijateljem, znancem posebno pa našim spodnještajerskim dekletam, pošiljamo iz „Polenta-fronte“: Topničarji: Jos. Levanič, Anton Ploj, Anton Plevčak, Art. Meister, Joh. Božič, Joh. Pokričaj, Lovrenc Mojško! Vsi iz Ptujkega okraja, večina že odlikovanih z bronasto hrabrostno medaljo in Karlovim križem. Pozdrav na uredništvo!

**Iz bojnega polja** se nam piše: Dragi nam „Štajerc“! Mnogo najlepših pozdravov pošiljamo našim ljubim starišem, bratom in sestram, posebno našim pozdravov vrednim ljubicam, kakor tudi vsem čitateljem „Štajerca“. Želimo vam vse dobro in mislimo, da se v kratkem času vidimo vsi skupaj v ljubi nam domovini. Zdravi in veseli!

Radovedni smo,  
Kako kaj naše deklice,  
Če so kaj pridne b'le  
In se spodobno obnašale,  
Pa pri vseh to že ni b'lo  
In tud' ne bo, ne bo!

Ne smete mi zameriti, ker tudi mi se moramo krátkočasiti. Bog živi nas vse! Najbolj pa Vas in tudi nas podpisane: Zorko Jakob iz Vitomarec, sv. Andraž slov. gor.; Gomilšek Martin iz Ločiča, sv. Urban pri Ptuj; Kline Jožef iz Ptuja. Vsi pri 3. stotnjiji pijo-nirski. Bog živi te, naš domači list „Štajerc“!

**Iz južnega bojišča** se nam piše: Srčne pozdrave pošiljamo slovenski fantje iz južnega bojišča vsem bralcem „Štajerca“ in jim naznanjamo, da se prav hrabro bojujejo in da še so vsi zdravi. Pozdravljajo tudi vsa pridna slovenska dekleta! Poddesetnik Franc Simonič, Sv. Urban, Avgust Sovič, Ljutomer, Johan Zadravec, Kapela, Anton Slana, Mala nedelja, Adolf Supan, Celje, Peter Puch, Jesence.

**Iz Haloze** se nam piše: Hvala Bogu, da smo ravno v tem letu tako srečni, da so nam vinogradi in sadovnjaki dobro obrodili. Letošnja trgatve je dobra, vino izvrstno in sadja pa tudi v taki množini, kakor že ga dolgo nismo imeli. Le sodi manjkajo, pa vsak si že pomaga, kakor se pač da. Pri vsem tem pa je le nekaj, kar se človek čuditi mora in to je nepoštevanje nekaterih ljudi, kateri ne poznajo, kaj je moje in tvoje. Žalibog, da je ravno takih največ, kateri imajo sami vsega zadosti, in ti poštenjaki se klajajo in kradejo grozdje in sad. Ako bi vsacega naznanili sodnji, imela bi dosti posla; ali njegovemu stanu to ni v čast, ker tatvina je le tatvina, katera se po postavi ojstro kaznuje. Kaj bi rekel kmet, ako mu vsaki dan ljudska roka na polju pokrade pridelke, katere si težko pridelal? Tako je ravno v Halozah! Pustite nam naše težke zaslužene pridelke in ako ste potrebni, prosite nas za nje, mi vam radi damo sami...

**Tragična smrt.** Iz Središča prihaja vest, da je izdihnil blago dušo vzoren posestnik in priden gospodar Andraž Šavora v starosti 48 let. Pokojnik bil je daleč okrog kot voznik znan in bil je „forings“ v pravem pomenu besede. Kot gospodar večjega kmetijskega posestva in kot voznik gramoza za okrajni zastop bil je kot črnovojnik oproščen, vendar mu je bilo sojeno, da mu stori puška konec delopolnega življenja. Pred kratkim peljal je z prijateljem iz Ogrskega vino. Med potom srečata znanega lovca, ki se je vračal z lova. Ker ni imel divjačine, so se mu kot prijatelju posmehovali, da nič ne zadene in konečno reče pokojnik, držeč svoj klobuk na stran v roki, „strelj v klobuk če zadeneš“. Nesrečni lovec res puško sproži in zadene pokojnika v glavo. Hitra zdravniška pomoč ga ni mogla rešiti in med groznimi bolečinami izdihnil je v par dneh. Pogreba udeležilo se je mnogo ljudi iz Središča in okolice. Pokojnik zapusti vdovo z otroci. Naši stranki bil je vnet prijatelj. Bodi mu zemlja lahka!

\* \* \*

**Za 40-letno zvesto delo** sta bila odlikovana s častno medaljo delavca Anton Trattinig in Franc Krainer v Stadelbachu pri Celovcu.

**Poneverba.** Pri poštnemu uradu v Ratendorf pri Sv. Mohorju par mesecev sem uslužbeni pomožni pismonoša Juri Lackner je v škodo mnogih oseb poneveril okroglo 800 kron; ponaredil je namreč podpise na poštnih nakaznicah, denar pa je za-se obdržal. Lackner prizna svoj zločin in so ga zaprli.

**Iz Mislinje** se nam poroča: Leta 1916 je služila 18 let stara dekla Liza Kranje iz sv. Vida nad Valdekom pri gospodu Iršiču v sv. Lenartu pri Mislinji za deklo. Kaj je zaslužila? Mladega Rusa je porodila na 10. t. m. Ljubila je tistega Rusa, ki je tudi pri Iršiču za hlapca. Ptuj! Tudi ona kočarica Šešel v sv. Vidu nad Valdekom, katere mož že dve leti na bojnem polju služi in ona je s petimi malimi otroci ostala doma, je porodila otroka, ko še sama ne ve, kdo bo ta pravi oče, ker je več fantov imela in sicer same mlade, ki jih je morala ona podučevati v tej zadevi. Take svinjarije se godijo po svetu! Še več takih bab imamo tukaj, ki bi je lahko in zither imenovali, za zdaj še naj bo, bomo pa prihodnji povedali, posebno iz Mislinja. — Naš št. Iljski župnik N. Roškar so oba ta otroka krstili in na to nič ne rečejo, da bi je malo opozorili. Tisto pa hitro povejo v cerkvi, da bi ljudje morali bolj globoko v žepu segniti in več darovati cerkvi, češ, da je vse drago. In mi ne vemo, zakaj potrebuje cerkva denar, ker ne je in ne pije, sveč pa tak zdaj ni za dobiti in mislim, da se brez luči tudi maše lahko berejo...

\* \* \*

**Z Dunaja v Budimpešto** je stala vožnja po železnici v brzovlaku v I. razredu 22 K. Odslej bo po novem tarifu stala 68 K.

**Ogromen požar** je izbruhnil v petrolejskih jamah v Baku in uničil okoli 16.000 ton nafte

in 2400 ton drugih izdelkov. Število človeških žrtev še ni znano.

**Oblak se je utrgal nad Mesino v Italiji** in jo z okolico vred preplaval. Na stotine poslopij je porušeni, promet je vstavljen. Na stotine družin je brez strehe, obilo mrtvih.

**Konzerve iz Italije.** Reško redarstvo je zaplenilo 900 kg konzerv, uvoženih na Reko iz Italije preko Švice. Konzerve so bile poslane v Budimpešto, od tam zopet na Reko in sedaj jih odpošljejo v Opatijo.

**Vseučiliška vjetniška taborišča.** Vlada namerava ustanoviti posebna vjetniška taborišča za visokošolce in visokošolske profesorje, ki so prišli v vojno vjetništvo, seveda le pod pogojem, da stori isto tudi ruska, oziroma italijanska vlada.

**Inozemski tobak.** Na zahtevo finančnega ravnateljstva v Pragi se je v petek po tobakarnah izvršila preiskava na ovadbo, da nekateri tobakarnarji prodajajo inozemski tobak. V tobakarni Prohaskovi so našli 13.000 inozemskih cigaret in tobaka razne vrednosti. Doslej je bil prodal blaga že za 1700 kron. Prohasko so aretirali.

**Česke banke in navijanje cen.** Zopetni dokaz zato, kako živahno se gotove češke banke pri najhujšemu navijanju cen udeležujejo, dajejo posameznosti na Dunaju izvršene aretacije 30-letnega praškega trgovskega agenta in komisijonarja Henrika Doležala. Ta se ni sramoval, stopiti s svojimi nesramnimi zahtevami celo na neko mesto, namreč fabriko smodnika v Blumau. Ponudil ji je zelje po 1 krono, grah po 10 kron, ričet po 10 kron, moko po 9 in pol kron itd. za eno kilo. Ta fabrika je napravila daznanilo; Doležala so zaprli ter izročili vojnemu uradu zoper odeduštvo. Pri njemu se je našlo zapiske, iz katerih je razvidno, da je kupčeval jako živahno tudi s šokolado, marmelado, mesnimi marmeladami itd. Blago je dobival od čeških tvrdk. Kadar je napravil kupčije, putil je Doležal kupcem od špedicijskoga oddelka češke banke „Bohemia“ blago dostaviti. Pri pregledanju seznamkov samih se je dognalo, da je ta češki poštenjak z navijanjem cen kosmatega dobička več kot 177.265 kron dosegel... Radovedni smo, ali in kako se bode tega lopova kaznovalo. Še bolj pa smo radovedni, ali bode oblast tudi za tem človekom stoječe češke banke prijala!

**Dan vojnih grobov.** Tužni jesenski dnevi, ki so določeni spominu naših pokojnikov, vodijo nas v velikih množicah na njih pokopališča, ki jih v ljubezni polnem spominjanju z rožami kinčamo. da pa tudi daleč zunaj, na zapuščenih bojiščih, v tuji mrzli zemlji naši najzvestejši in najhrabrejši počivajo, boritelji za domovine vernost in bodočnost, — to naj nikdo v teh resnih časih ne pozabi; nikdo naj ne odreče neznanu žrtev, ki se bode prosila na dnevu vojnih grobov (od 31. oktobra do 2. novembra), da se vzdrži grobove naših junakov za trajne čase. Darila bodo sprejemali c. k. okrajna glavarstva, župani in občinski uradi, župnišča in kulturne občine, banke in šparkase. Pojasnila daje komitee za preskrbo vojnih grobov (Komitee für die Kriegsgräberfürsorge) Dunaj, 9. okraj, Canisiusgasse št. 10, telefon 23116 in 21820.

**Umrli je v Ptuju v 74. letu svoje starosti** gospa Johana Melzer, oskrbnikova vdova, mati znanega hauptmana naših hrabrih prostovoljnih strelcev. Pred 14 dnevi ji je umrl eden sinov, g. oberwaffenmeister Karl Melzer. Bodi blagi ženi zemljica lahka!

## Zadnji telegrami.

**Avstro-ogrsko in nemške čete pričele z ofenzivo proti Italijanom.**

V seji gosposke zbornice z dne 24. oktobra izjavil je predsednik knez Windischgrätz: Spre-

jeli smo telegram od generala v. Waldstätten:

Danes zjutraj so avstro-ogrsko in nemške čete na zgornji Soči ofenzivo pričele. — Operacije se razvijajo po dosedanjih poročilih ugodno. Mnogokrat so bile prve sovražne črte zavzete. Doslej se je vjelo nad 6000 Italijanov.

### Avstrijsko uradno poročilo od srede.

K.-B. Dunaj, 24. oktobra. Uradno se danes razglša:

Italijansko bojišče. Na vsej južno-zapadni fronti se je bojovno delovanje znatno povišalo. Pri Flitschu, Tolminu in v severnem delu visoke planote Bainsizza-Sv. Duh vdrla je avstro-ogrsko in nemška infanterija po ogromni artiljerijski pripravi v italijanske črte.

Albanija. Južno od Berata in na obeh straneh reke Devoli bojevale so se naše varstvene čete z uspehom.

Šef generalštaba.

### Nemško uradno poročilo od srede.

K.-B. Berlin, 24. oktobra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Italijanska fronta. Bojovno delovanje na Tirolskem, Koroškem in ob Soči se je znatno oživelo. V boj posegla je inemška artiljerija. Nemška in avstro-ogrsko infanterija je danes zjutraj pri Flitschu, Tolminu in v severnem delu visoke planote Bainsizza zavzela italijanske postojanke.

Prvi generalkvartirnojster Ludendorff.

## Loterijske številke.

Gradec, 24. oktobra 1917: 4, 65, 62, 9, 72.

Trst, 17. oktobra 1917: 76, 58, 71, 57, 60.

**Električna luč brez baterije!** Znana eksportna firma Mks Böhm, Dunaj IV., Margaretenstraße 27/51, prinaša novo električno Dynamo žepno svetilko v trgovino, ki zamore spremeniti vso industrijo žepnih svetilk z baterijami. Pri tej svetilki pride s pritiskom dynamo v delo, ki daje električni tok za svetilko in s tem lepo, belo svetlobo. Cenejša kakor vsaka druga žepna svetilka, ker odpade nadomestilo baterij. Gori kolikor časa se hoče brez opoščanja. Cena znaša K24.—. Katalog proti v pošiljanju 1 K.

## Viničar z družino

se sprejme za Ottenberg, občina Gruskagora v Halozah, pri gospej.

**Ani Leskoschegg.**



# Dva učenca

se sprejmeta v trgovini za železnino V. Leposcha v Ptuju.



## Hiša

z 3 njivami v bližini Ptuja se zaradi starosti poceni proda. Vprašanja na gospo **Marijo Čihal, Spodnja Hajdina 64 pri Ptuju.**

## „Asanol“

ma presenetljiv uspeh pri pokončavanju Zoharjev (zakon. varovan) ščurkov, mravelj itd. 1 zavojček stane 1 krono.

## „Št. Valentinov redilni prašek za prašiče“

je edino uspešen pri prebavi krme, zaradi tega izredno redi meso in toščo. 1 zavoj stane 1 krono. Naroča se pri **Josip Berdajs, Ljubljana, Zeljarska ulica 18.** Po pošti se pošilja najmanj 6 zavojčkov.



**Kohnstein'ovo nadomestilo čaja** z rumskim ali citronskim okusom. Zadostuje 1 kg moje esence za 400 čaš izbornega čajnega nadomestila. Cena 1 kg K 28.—. Razpošiljatev z nadomestilom po povzetju od 1 kg naprej. **Fabrika St. H. Kohnstein, Königfeld pri Brnu.**

## Viničar

z večjo družino, se sprejme pri graščinskemu oskrbnikstvu **Jožef pl. Kiepack, Križevci na Hrvatskem.**



**Mestna posredovalnica**  
(Wohnung- und Dienstvermittlung)

za **službe, učence, stanovanja in posestva v Ptuju**

izvršuje vse vrste posredovanja najhitreje. Vprašanja in pojasnila v mestni stražnici (rotovž).

Išče se **kmetско deklino**

kot posla za kmetijsko in domače delo na nekem malem posestvu v bližini Ptuja. Nadaljna pojasnila iz prijaznosti v trgovini g. **Riegelbauer v Ptuju.**

Priprosta **hišinja**

ki govori tudi nemško, ki je dostojna in poštena, se takoj sprejme v „Deutsches Haus“ v Ptuju.

Ali hočete ostati od

**revmatizma, gihta, išias** temeljito prosti?

**Tisočeri že ozdravljeni.**

Bolečine v udih in členkih, otekli udi, pohabljen roke in noge, bodenje, tiganje v raznih delih trupa, celo slabost oči so posledice revmatičnih in gihtičnih bolezni.

**Ponudim Vam naravni produkt v zdravljenje!**

Nobeno univerzalno zdravilo, marveč zdravilo, kakor ga daje dobra mati narava bolanemu človeštvu.

**Vsakemu brezplačno poskušnjo.**

Pišite mi takoj, pošljem Vam moje sredstvo in mojo podučno razpravo popolnoma zastonj. Postali boste moj hvaležni pristaš.

**Ekspedicija Opern-apoteke, Budapest, VI., Abt. 252.**

# Dekla

starejša ima prednost, katera ima veselje do poljedelstva in s krmiljenjem svinj, se proti dobri plačilo takoj sprejme pri **Otto Schwar-schnig v Majšpergu**, pošta Ptujška gora pri Ptuj.

## KMETIJSTVO

z dobro ohranjenimi poslopi se želi kupiti. Pismene ponudbe, v katerih naj bode označena velikost posestva, prodajalna cena in bremena, naj se pošiljajo na **Verwaltung des Realitätenmarkt**, behördl. bef. Realitätenver-kehr Graz, Hamerlinggasse 6.

## Jako veliki pes (Leonberger)

izvrsten in lep, se proda pri g. **Štefanu Keltner**, Breg pri Ptuj.

## Podaljšaj svoje življenje!



Zamore se svoje življenje podaj-šati, boleznim preprečiti, bolnike ozdraviti, slabotne okrepčati, tavajoče trdne in nestecnežese veselo napraviti!

### Kaj stoji za vsako boleznijo?

Slabost živčne sile, žalost izguba ljubih prijateljev ali svojcev razočaranja, strah pred boleznijo, napačni način življenja in mnogo drugih vzrokov.

### Veselo srce

je najboljši zdravnik! Dobi se pot, ki ti po mago do veselja, tvoj čut oživlja, ki te z novo nado napolni, in to pot ti kaže neki spis, katerega dobi vsakdo, kdor po njega piše, takoj in

### popolnoma zastonj!

V tej mali ročni knjižici se raztolmači, kako se nadomesti v kratkem času in brez motenja poklica moč živcev in miškeljev, kako se za-more odpraviti in izboljšati utrujenost, slabo razpoloženje, slabost spomina, nevoljo za delo in nešteto drugih bolezenskih pojavov. Zahte-vajte ta spis, prinesel vam bo nadpolne ure.

Naslov: **Ernst Orsech, Berlin S. W., Markgrafenstrasse 63, Abt. 473.**

## Lišaj

kraste, srbenje, garje in kožne bolezni odpravi hitro in sigurno domače mazilo Paratol. Ne umaze, niha duha, se more torej tudi čez dan rabiti. Velika posoda K 3.—, dvojna K 5.50. — Nadalje prašek Paratol za varstvo občutljive kože, ena skatija 2 K 50 h.— Dobi se oboje pri naprej-pošiljativ svote ali povzetju na naslov: Apotheke **M. Klein's Paratol-Werke** in Budapest VI—20., Eötvös-ut. 28.

## Viničar

kakor tudi en

### „ofer“ (Inwohner)

z pridnimi delavskimi močmi pod dobrimi po-goji se takoj sprejmeta pri **Otto Schwar-schnig** v **Majšpergu**, pošta Ptujška gora pri Ptuj.

## Viničar

s kolikor mogoče mnogimi delavskimi močmi se sprejme pod jako ugodnimi pogoji. Vpra-sanja na upravo tega lista.

## Trgovina z mešanim blagom

s bišo na deželi se želi kupiti. Dopise z označ-bo prodajalne cene in dolgov na **Verwaltung des Realitäten-Markt**, behördl. bef. Realitäten-verkehr, Graz, Hamerlinggasse 6.

## Majer

se sprejme z 1 do 5 delavskih moči. Razven zemlje in vrta za zelenjavo dobi 4—5 litrov mleka, drva za kurjavo ter 6 do 700 kron plače, za gotova dela pa 80 vin. dnevne plače poleti, 70 vin. pa pozimi. **Richard Ogriseq**, **Sturmberg bei Marburg**, Post Pöbnitz.

## Mala hiša

z vrtom in njivo se želi kupiti. Naslov pove upravnistvo tega lista.

Št. 30.905.  
II. 2875.

## Razglas.

Štajerski deželni odbor je sklenil, v svrhu temeljite izobrazbe viničarjev v ameriški trsni kulturi in v obratu sadno-drevesne šole ter v napravi sadonosnikov in ravnanju z njimi tudi leta 1918 vpriporiti po en stalni

### viničarski tečaj

in sicer na:

- 1) deželni viničarski šoli v Silberbergu pri Leibnitzu;
- 2) deželni sadjarski in vinogradniški šoli v Mariboru.

Ti tečajji se pričnejo s 15. februarjem in se končajo s 1. decembrom 1918 l.

V Silberbergu se boče 26, v Mariboru 14 sinov posestnikov in viničarjev sprejelo.

Ti dobivajo na omenjenih zavodih prosto stanovanje, polno hrano in poleg tega 10 K mesečne plače.

Izvežba v teh tečajjih je v prvi vrsti praktična in le v toliko tudi teoretična, v kolikor je to za delovodje in samostojne viničarje neobhodno potrebno.

Po končanem tečaju dobi vsak udeleže-nec spričevalo o njegovi vporabljenosti.

V svrhu sprejema v enega teh tečajev imajo prosilci svoje koleke proste prošnje do najkasneje 10. prosinca 1918 odposlati dežel-nemu odboru.

V teh prošnjah je izrecno omeniti, v ka-tero preje omenjenih viničarskih šol želi pro-silec vstopiti; prošnjam je preložiti:

- 1) dokazilo o končanem 15. letu starosti;
- 2) npravnostno spričevalo, ki mora biti od župnijskega urada potrjeno;
- 3) zdravniško potrdilo, da prosilec ne bo-leha na kakšni nalezljivi bolezni;
- 4) odpustnica iz kakšne ljudske šole.

Pri vstopu se morajo prosilci zavezati, da bodejo od 15. februarja pa do 1. decembra 1918 nepretrgano v tečaju ostali in se vsem izvežbe se tikočim odredbam deželnih stro-kovnih organov pokorili.

Graдец, 16. oktobra 1918.

### Od štajerskega deželnega odbora:

Edmund grof Attems.

## Oglje

v vsaki množini se kupi proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe naj se pošljejo na

**H. Killer, Dunaj V., Kettenbrückengasse 7.**

Poslajte zavoje na nakupovalnico žide 499  
**Henkel, Dunaj VIII, Alserstr. 57.**

Posiljajte se realno natančno zaračuna in takoj po pošni nakaznici plača.

Židani ostanki, stari in novi, do 36 K za 1 kilo za „rupfano“ žido . . . . . 60 „ „ 1 „ za „štrnasto“ žido . . . . . 100 „ „ 1 „ za **ostanke (fleke) blaga, pavole, jute-vreče**, stare in nove, stare razirgane **obleke**, stare, mehke moške in deške **klobuke** se plačuje najvišje cene.

Čez 1,000.000 mojih

### ročnih šil



v rabi. Praktično orodje za vsakogar za lastno krpanje usnjatih stvari, oprem, jermenov, čevljev, pihalnikov, jader, vreč, voznih plahit itd. Važno za vojake. Naprej-prodajalci rabat. Cena kompletne šila pri naprej-plačilu K 4.50 in pri povzetju K 4.80. Na bojšiče le pri naprej-plačilu. **P. E. Lachmann**, Dunaj IX, Mosergasse 3, Abt. 113.

## Viničar

s 5 delavskimi močmi se sprejme. Razven mleka od 2 krav, vrta za zelenjavo in mnogo zemlje dobi 300 kron plače ter za gotova dela 80 vin. dnevne plače poleti, 70 vin. pa pozimi, nadalje pijačo in kurjavo. **Richard Ogriseq**, **Sturmberg bei Marburg**, Post Pöbnitz.

## Razglas.

Zaradi prealega odkazanja špirta in zaradi pomanjkanja snovi za žganje se bode

### žganje

le še v malih množinah oddajalo in ostane glavna trgovina na Bregu pri Ptuj tudi v pondeljkih ter sobotah zaprta.

### Maks Straschil

žgalnica, fabrika žganja in likerja na Bregu pri Ptuj.

Novi kažipot

za

### bolnike!



Spisal sem spis, da v njem milijonom tr-pečih edino mogočo pot k ozdravljenju poka-žem. Ta kažipot ne stane niti vinarja in se vsakomur, ki se čuti bolanega, slabotnega, obupanega, zastonj dološlje. Moj spis je rezultat 50-letnega mišljenja in študija, vse-buje svoto bogate, praktične izkušnje in mnogo dokazov odličnih znastve-nih mož.

### Kdor se hoče rešiti,

naj se podvrže mojemu nauku, ki je že mnogim tisočem pomagal. Naj je bolezen nastala vsled skrbi, žalosti, prevelikega napora, naj je bila pov-zročena vsled

### lahkomiselnosti in nezmernosti,

vsem žalostnim, za delo in na volji slabotnim ljudem pokažem znanst-veno in naravno pot k ozdravljenju od živčnih boleznih, pomanjkanja spa-nja, neveselja do dela, duševne in telesne slabosti, trganja v udih, gla-vobola, motenja v želodcu in prebavi ter mnogo drugih boleznih.

Pišite še danes karto in zahte-vajte zastonj in franko

### moj kažipot!

Naslovite karto na adresu:

**E. Pasternack, Berlin, N.-O., Michaelkirchplatz 13, Abt. 473.**

## VILA

na deželi z vrhom ali večjim zemljiščem se želi kupiti, eventuelno tudi večja firma, ki je primerna za penzijo. Ponudbe z navedbo najskrajnejše cene in bremen na **Verwaltung des „Realitäten-Markt“**, behördl. bef. Realitätenverkehr Graz, Hamerlinggasse 6. 483

## Gostilna

na deželi, tudi taka, kjer je mesarija poleg, se želi kupiti. Dopise z označbo cene in bremen na **Verwaltung des Realitäten-Markt**, behördl. bef. Realitätenverkehr Graz, Hamerlinggasse 6. 484

Pridni delavni

## viničarji

4 delavske moči, se sprejmejo. Predstaviti se je od četrtega dne 11. oktobra med 8.—10. uro zjutraj pri Bankdirektor **Gruber, Marburg**, Parkstrasse 18., I. St. 481

## Dva viničarja

in

## dve vžitkarski družini

sprejmejo se na večji posesti v bližini Maribora. 1 in pol orala polja z gnojenjem in volmi za njive; ako ni lastne živine, se doda tudi eno mlečno kravo. Predstaviti se je v petek, dne 26. t. m. dopoldne pri: **Simon Hutter Sohn in Pettau**. 505

## Konjski hlapec

z družino se sprejme pri oskrbništvu domén

## Oberpettau v Ptuj.

## Dva zakonska

krepka, brez otrok, iščeta kaj malega za kupiti ali v najem vzeti, ali pa stanovanje z nekaj njive, tudi službo za majerja itd. Naslov pove uprava tega lista. 495

## Lehrling

mit guter Schulbildung, der deutschen und slowenischen Sprache mächtig, wird aufgenommen bei **Brüder Slawitsch, Pettau**. 489

## Učenec

z dobro šolsko izobrazbo, zmožen nemškega in slovenskega jezika, se sprejme pri **bratih Slawitsch v Ptuj.**

### Ljudska kopalj mestnega

#### kopališča v Ptuj.

Čas za kopanje: ob delavnih od 12 ure do 2 ure popoldne (vignje je od

12 do 1 ure zaprt), ob nedeljah in praznikih od 11. do 12 ure popoldne

1 kopalj z vročo vodo, sark ali „Brusebad“ z jz. K 70

Pozor!

## Friderik Milošič mizarstvo v Ptuj

\*\*\*\*\* poleg nemškega pokopališča \*\*\*\*\*

ima vedno

423

## mrtvaške krsti (truge)

v vseh velikostih v zalogi. Istotako pohoštvo vseh vrst. Tudi izdeluje vsako delo mizarске stroke po naročilu točno in dobro.

Mizarška delavnica je kakor preje odprta! Najnižje cene! Poštena postrežba!

## Sadje

\*\*\*\*\*

in

## gospodarska jabolka

kupuje v vsaki množini po najboljših cenah

Maks Straschill Breg pri Ptuj. 349

## 8 vinarjev

za eno dopisnico Vas stane moj glavni katalog, ki se Vam na zahtevo zastoj dopiše. Prva fabrika ur **Hanns Konrad, c. in k. dvorni liferant Brüx 1502 (Češko)**. Niklaste ali jeklene anker-ure K 16, 18, 20. Armadne radij anker-ure K 18, 22, 26. Bela kovina (Gloria-srebro) dvojni manteli, anker-remont ure K 30, 32. Masivne srebrne anker-remont ure K 40, 50, 60. Budilnice in stenske ure v veliki izbiri. 3 leta garancije. Razpošiljatev po povzetju. Izmenjava dovoljena ali denar nazaj. 386

## Najlepši kinč

ženske so krasna velika trdna prsa.

Ženske, ki se v tem oziru ne čutijo popolne, naj pišejo zaupljivo na **Ida Krause**, ki podeli popolnoma brezplačno na podlagi svoje priznane metode disk. nasvet za dosego idealnih polnih oblik. **Ida Krause, Preßburg (Ogrsko), Schanzstraße 2, Abt. 109.** 275



**Framydol** je sredstvo za pomlajenje las, ki rdeče, svetle in sive las in brade za trajno temno pobarva. 1 steklenica s poštnino vred K 2-70.

**Rydyol** je rožnata voda, ki živo pordeči blede lica. Učinek je čudovit. — 1 steklenica s poštnino vred . . . K 2-45. Po povzetju 55 h več. Naslov za naročila: **Jan Grolich, drožerija pri angelu, Brn, 636, Motava.**

Kdor hoče svoje posestvo ali obrt na Dunaju ali provinci hitro in diskretno prodati, naj se obrne na **Handelsverkehrszeitung „HAVEG“**, Wien, I. Giselstrasse 5, telefon interurban 8275, 159 in naj zahteva v svrhu oglada ter informacije brezplačni obisk našega strokovnega uradnika.

Zagotovljen uspeh Tisočero zahvalnih pisem v prij. vpogled na razpolago. **Polna krasna prsa** dobite pri rabi 468 med. dr. **A. Rix kreme za prsa.**



**Avtomatični lovilec za podgane**  
K 5-50, za miši K 4—, vlovi brez nadzorstva do 40 kom. v eni noči, ne zapusti duha in se postavi sam. Past za ščurke „Rapidi“, išče ščurkov in Rusov v eni noči, po K 5-70. Povsod najboljši uspehi. Mnogo zahvalnih pisem. Razpošiljatev po povzetju, poštnina 80 vin. Exporthaus **Tintner, Wien, III., Neulinggasse Nr. 26/P.** 38

## Vsax svoj lastni reparater!

Moje Lumax ročno-šivalno šilo šije štep-šihne kakor z mašino. Največja iznajdba, da zamoreš usnje, raztrgane čevlje, opreme, kožuhe, preproge, vozne odeje, šofe za sotore, filc, kolenske mantelje, vreče, platno in vse drugo močno blago sam sešiti. Neobhodno potrebno za vsakogar. Izbor za rokodelce, kmetje in vojake. Biser za športne ljudi. Trdna konstrukcija. Izredno lahka raba. Garancija za rabljivost. Prekosi vse konkurenčne izdelke. Mnogo pohvalnih pisem. Cena kompletnega šivalnega šila z cvrmem, štirimi različnimi šivankami in navodilom K 4—, 2 kosa K 7-50, 3 kosi K 11—, 5 kosov K 18— Se razpošilja poštnino prosto, ako se denar napret pošlje; pri povzetju poštnina ekstra, na bojišče le proti naprej-plačilu po **Josef Pelz, Troppau 122, Omlitzerstrasse 10.** Išče se naprej-prodajalce. 376

## Dobri aparati za briti in lase striči

I-a britev iz srebrnega jekla K 3-50. 4—, 5—, zaniklana K 4—, 6—, 8—, znakma „Perfekt“ s 6 klinami K 16—, 20—, rezervno klinje 1 tucat K 6—, I-a stroji za lase striči K 11—, 12—. Izmenjava dovoljena ali denar nazaj. Razpošiljatev po povzetju ali naprej-plačilu po c. in kr. dvornem lize-eksportna in razpošiljalna hiša **Brüx št. 1741 (Češko).** 51



## Žepna ura

jeklo ali zaniklana  
I. vrsta . . . . . K 14  
II. vrsta . . . . . K 20  
Srebro imit. . . . . K 30  
Z dvojnimi manteljem . . . K 40  
Z varstveno šipo K 2—, z radijem K 10— več.  
Prezisijske ure  
K 50—, 60— in 80—.

## Ura na napestnik

z varstveno šipo  
Veliki format . . . . . K 20  
II. vrsta . . . . . K 24  
Mali format . . . . . K 30  
II. vrsta . . . . . K 40  
Z varstveno šipo K 2—, z radijem K 10— več.  
Prezisijska ura na napestnik  
K 50—, 60— in 80—.

Razpošiljatev od Dunaja po pošiljlatvi svote z K 1-50 za poštnino tudi na bojišče.

**MAX BÖHNEL,**  
Dunaj, IV. Margarethenstrasse 27/51.  
Fabrični cenik proti razpošiljlatvi K 1—.  
Dynamo žepna svetilka K 24— in K 30—.



## V obliki polna prsa

se doseže z po zanesljivosti učinka mnogokrat preizkušenim aparatom **HYPERIN** s patentirano vibracijo. Najpovejša zdravniško priporočena iznajdba znanosti. **Vidni uspeh še v 14 dneh, nadaljna raba nepotrebná.** Ta izredni aparat se vsem damam vsake starosti najtopleje priporoča. Za neškodljivost in učinkovitost so se izkušene pisateljice opetovano zavzele. Polno jamstvo, poslavno varovan. Preseneči na najvišji način. Se more rabiti tudi od dveh oseb. — **Ako ne dopade, denar nazaj.** Cena s pripravo in navodilom K 7-90. Po pošti za 70 vin. več. Tajna razpošiljatev brez navedbe vsebine po higij. razpošiljalni **J. Kukla, Prag, Perlg. 31.** 433